

Rapport: Vaccinationsmottagningen på Campus

Britta Ahlin

2023-08-20

HSN/1166/2023

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1	BAKGRUND	3
2	METOD	6
3	BESKRIVNING AV VERKSAMHETEN	6
4	KOSTNADER OCH INTÄKTER	9
5	KONSEKVENSER.....	11
6	SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER	17

1 Bakgrund

Återkommande epidemier och pandemier är ett normalläge för mänskligheten”. Så har man formulerat sig bland annat vid WHO, Världshälsoorganisationen.

En ökande resistens hos bakterier mot antibiotika ställer hela tiden ökade krav på utveckling av nya vacciner och förbättrad vaccinationstäckning hos befolkningen, främst hos barn, äldre personer och medicinska riskgrupper men även hos befolkningen rent generellt.

WHO har sedan 2009 utlyst globalt nödläge sex gånger. Samtliga har orsakats av virusinfektioner. Influensa (svininfluensan), ebolavirus vid två tillfällen, poliovirus, zikavirus och nu senast coronavirus år 2020.

Nya virusinfektioner med global utbredning kan stå på tröskeln vilken dag som helst.

WHO och andra internationella institutioner samt nationella folkhälso- och smittskyddsmyndigheter manar hela tiden till förbättringar i beredskapen gällande vaccinationer med satsningar på bred vaccinationstäckning.

Pandemin har tvingat fram förbättringar i vaccinationsarbetet som inte bara gäller covid-19 utan även andra smittämnen, till exempel vaccination mot säsongsinfluensa och pneumokocker. Samtliga regioner i Sverige använder nu de erfarenheterna för ytterligare förbättringar. Flertalet regioner arbetar för att bygga upp vaccinationsenheter som ska klara kommande behov på längre sikt. Alla regioner försöker samordna arbetet med olika typer av vacciner så att man inte splittrar resurserna. För det krävs det en samordnande organisation i varje region.

Inte minst krävs denna samordning då det införs nya typer av vacciner framöver.

Behovet att vaccinera befolkningen mot bland annat covid-19 har ställt, och ställer fortfarande, stora krav på primärvården i Region Jämtland Härjedalen.

Region Jämtland Härjedalen beslutade under pandemin att genomföra vaccinationerna inom regionens försorg. Valet blev att i februari 2021 inrätta en egen enhet, Vaccinationsmottagningen på Campus, med placering i Östersund. Vaccinationsmottagningen fick ansvar för att samordna, leda och administrera arbete kring vaccinationerna för att ge samtliga hälsocentraler möjlighet att lösa uppdraget. För enheten hyrdes en extern lokal på Campusområdet och ett stort antal medarbetare anställdes för att genomföra massvaccinationerna. Genom placeringen i centrala Östersund med tillgång

till parkeringar och kollektivtrafik har vaccinationsmottagningen, förutom boende och de som arbetar i närområdet, också vaccinerat många invånare från andra delar av länet samt övriga som vistats i vårt län.

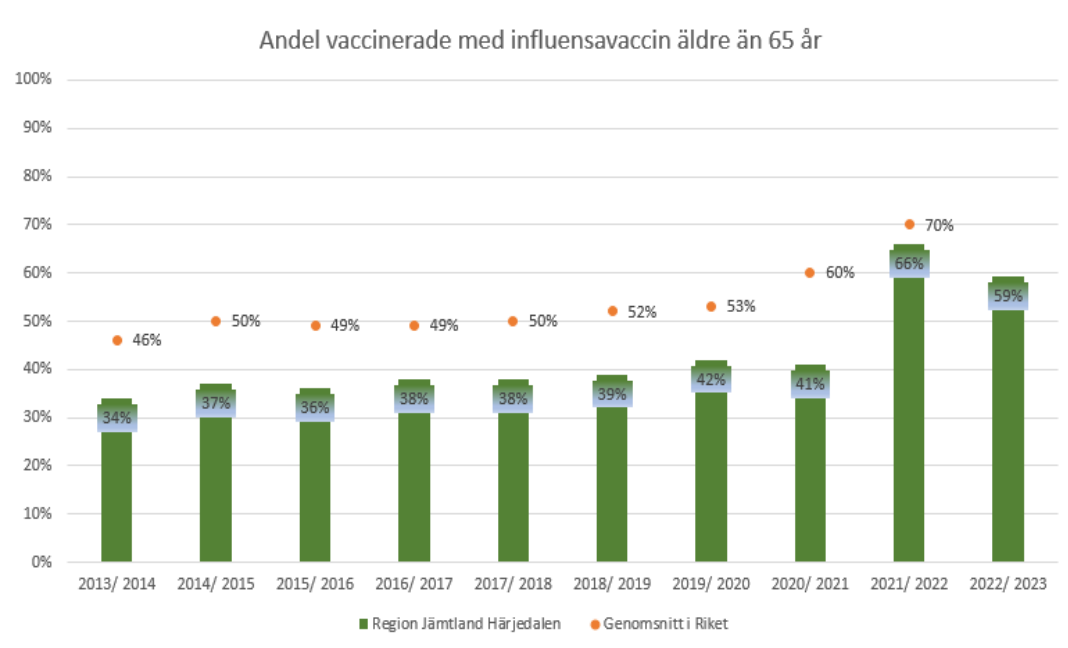
Initialt var uppdrag och fokus att massvaccinera befolkningen mot covid-19. Idag är efterfrågan på covid-19-vaccinering inte lika stor, utifrån Folkhälsomyndighetens rekommendationer, men Vaccinationsmottagningen på Campus har vuxit fram som en betydande aktör och är idag ett kompetenscentrum för vaccinering och har en viktig funktion i samordningen för hela regionen och för länets kommuner. Vaccinationsmottagningen är en viktig del i det prioriterade uppdraget "En säker och robust verksamhet" i Regionplan med budget 2023-2025

[Pandemiplanen](#) beskriver hur Regionens smittskyddsverksamhet behöver organiseras och ledas och där har Vaccinationsmottagningen på Campus en betydande roll bland annat under kapitel 1.1 "identifiera riskgrupper och riskpatienter samt skydda dessa o höja motståndskraften hos ej smittade (ge profylax alt. vaccinera)" samt kapitel 5.5 och 5.6 gällande läkemedel och vaccinationer.

Bedömningen är att förekomsten av en central vaccinationsenhet har varit essentiell vid genomförandet av vaccinationer i Jämtlands län under 2021-2023 och bedömningen är att den kommer att ha samma eller troligen ännu större betydelse framöver.

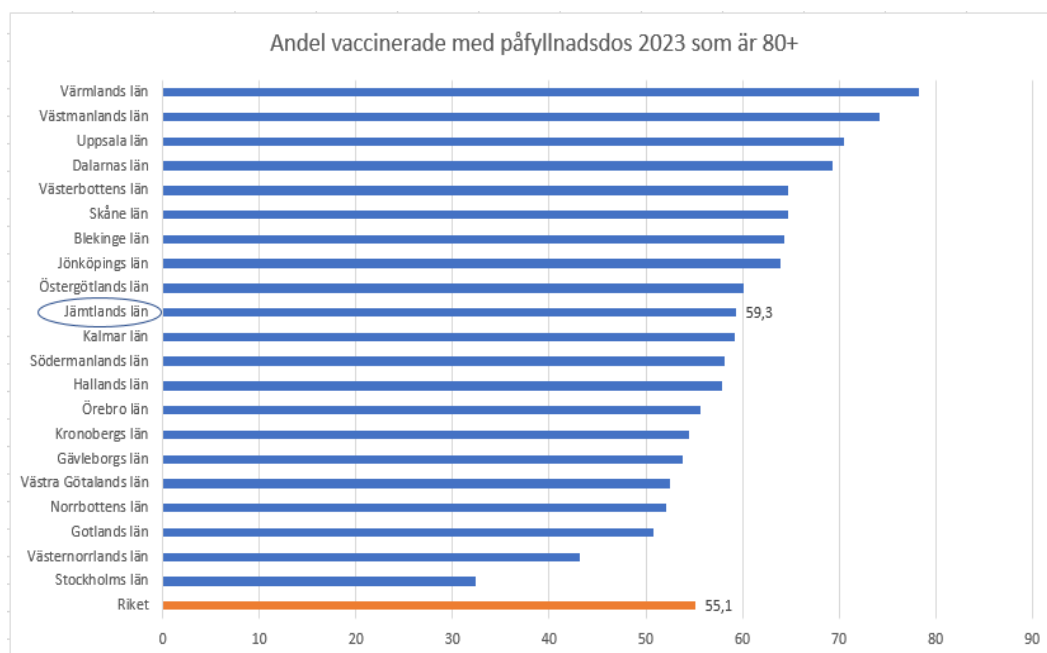
Det är flera samtida åtgärder och händelser som har lett till ett effektivt vaccinationsarbete i länet och regionen. Pandemin i sig och åtföljande åtgärder mot covid-19, samt politiska beslut våren 2020 om avgiftsfrihet för vaccination av riskgrupper mot säsongsinfluensa och pneumokocker har varit avgörande samt de insatser av engagerade medarbetare och ett förbättrat informationsarbete.

Under tidigare decennier har Region Jämtland Härjedalen oftast legat bland de regioner med lägst vaccinationstäckning mot säsongsinfluensa och pneumokocker. Sedan Vaccinationsmottagningen på Campus öppnade 2021 ligger region Jämtland Härjedalen betydligt bättre till vid nationella jämförelser.

Det bör samtidigt påpekas att vår region har hört till de regioner som tidigare har haft högst andel allvarliga, invasiva, pneumokockinfektioner. Där lägger vi betydligt bättre till numera, vilket bedöms vara en direkt effekt av förbättrad vaccinationstäckning.

Även när det gäller påfyllnadsdos för invånare 80 år och äldre ser vi att Region Jämtland Härjedalen ligger bra till nationellt men att ett fortsatt arbete kvarstår för att nå toppen i riket.

2 Metod

Denna rapport är framtagen av verksamhetschef för Vaccinationsmottagningen på Campus Britta Ahlin i samråd med regionens vaccinsamordnare Anna Ericsson samt Smittskyddsläkare Micael Widerström och tidigare Regionöverläkare Urban Tirén

3 Beskrivning av verksamheten

Verksamhet idag

Från att tidigare haft fokus på framför allt covid-19-vaccinering finns idag en omfattande strategisk och operativ verksamhet inom Vaccinationsmottagningen på Campus. Vaccinationsmottagningen är, efter beslut i hälso- och sjukvårdsledningen 220613, en egen enhet och finns därmed registrerad hos IVO. Det finns tre tillsvidareanställda som arbetar heltid samt läkare med medicinskt ledningsuppdrag på 20% och ett mindre antal timanställda. Lokalytan är från våren 2023 halverad jämfört med tidigare.

Det finns på Vaccinationsmottagningen på Campus möjlighet till en uppskalning av verksamheten i händelse av nytt behov av massvaccinering men även möjlighet att i lugnare skeden ägna sig åt annan verksamhet, se nedan

Kompetenscentrum för vaccinationer

En av medarbetarna på Vaccinationsmottagningen på Campus har till uppdrag att vara regionens övergripande vaccinsamordnare och hon planerar tillsammans med hälsocentralerna och kommunernas MAS:ar (Medicinskt Ansvarig Sjuksköterska) hur vaccinationsbehovet hos länets befolkning ska uppfyllas. Möten genomförs veckovis under säsong.

Vaccinsamordnaren deltar i nätverk med Folkhälsomyndigheten, SKR och övriga regioner vilket bidrar till:

1. Färsk information som kan delges övriga i regionen
2. Ett forum för att framföra önskemål och synpunkter från enheterna
3. Att vår region får del av dokument, arbetssätt med mera från andra regioner
4. Att vår regions vaccinationstäckning harmonierar med resterande regioner i riket

Vaccinsamordnarens uppdrag

- Ansvar för att vara den sammanhållande länken mellan alla inblandade i vaccinarbetet i länet och är den som säkerställer att patientsäkerheten upprätthålls
- Ansvar för att rutiner och dokument uppdateras och tillgängliggörs
- Ansvarar för felregistret via kvalitetssystem och uppmärksammar allvarliga avvikelser för att kunna åtgärda och förebygga patientsäkerhetsrisker. Avvikelse kan också noteras vid dokumentation av givna doser eller via telefonsamtal från vårdgivare. Frågor som uppkommer ofta från primärvård/kommuner och kan bidra till ojämlik vård eller risker åtgärdas med lämpliga åtgärder.
- Strategisk regionövergripande planering med Smittskyddsläkare, Kommunikation, Ekonomienhet, Läkemedelsenheten, Chefläkare och IT och implementering av denna planering på enhetsnivå i primärvården.
- Utformar annonser och tidsplaner.
- Åtgärdar och analyserar felregister från NVR (Nationella Vaccinations Registret)
- När nya vacciner införs i nationella vaccinationsprogram ser vaccinationssamordnaren till att IT är förberedda för detta i samarbete med läkemedelsenheten. Kommunikation meddelas för att informationen ska finnas på 1177. I samarbete med Smittskydd tas rutiner fram och tillgängliggörs för aktörer i primärvård och kommunal vård.
- Lagerhåller och distribuerar vaccin samt har ständig övervakning för de kylskåp där vaccinerna förvaras, inklusive kvälls- natt- och helgjour ifall larmet går
- Bidrar till att ansvarsfördelning finns inför vaccinationsinsatser i framtiden
- Tillhandahåller statistik som underlag till hälsocentraler och MAS:ar
- Har en övergripande kunskap om samtliga vaccinationer, förutom resevaccination, för vuxna och att dessa utförs på ett likvärdigt och patientsäkert sätt i regionen
- Har uppsikt på avrop, leverantörer och så småningom även saldo gällande vacciner och material
- Bevakar och driver på vaccinerings på SÄBO (Särskilt BOende), så att vår regions mest sköra äldres behov av vaccinationer tillgodoses
- Distribuerar och dokumenterar vaccinerings inom SÄBO/hemsjukvård i Östersund samt ställer upp med personal då SÄBO själva har svårt att hinna med att vaccinera de boende.
- Stöttar hälsocentraler med dokumentation och personal vid behov

- Kompetenscentrum för vaccinsamordnare och sjuksköterskor inom primärvården – förmedlar större frågor till rätt instans
- Utformar vaccinationsutbildning för covid-19 och tillhandahåller länkar till andra vaccinutbildningar
- Ansvarar för utformning av hälsodeklarationer
- Ansvarar för det övergripande rutindokumentet [Centuri](#)
- Redigerar 1177-sidor för vaccinering och bevakar tillgänglighet på 1177

HPV- projektet ”Ta sticket” – att utrota livmoderhalscancer

En av medarbetarna på Vaccinationsmottagningen på Campus har under 2023 arbetat med HPV-projektet (Humant PapillomVirus) i syfte att utrota livmoderhalscancer. Vi har bäst resultat i Sverige där över 50% av de aktuella unga kvinnorna har valt att vaccinera sig. Detta har möjliggjorts genom ett gediget arbete med annonsering med mera och en god tillgänglighet där länets kvinnor har kunnat välja var i länet de vill vaccinera sig. Projektets nästa aktiva fas blir under 2026 då dos 2 ska administreras.

HKS

Som en del i byte av kallelsesystem för gynekologisk cellprovtagning har Vaccinationsmottagningen på Campus, efter beslut i hälso- och sjukvårdsledningen, fått i uppdrag att bygga upp och förvalta det nya kallelsesystemet HKS (HälsoKontrollSystem). Två av de tillsvidareanställda medarbetarna arbetar 50% vardera med detta.

Körkortsmottagning +45år

Tidigare har en stor del av de chaufförer som är i behov att förnya sin behörighet för tunga fordon hänvisats till privata utförare.

Vaccinationsmottagningen på Campus har from hösten 2023 möjlighet att ta emot dessa chaufförer för intygsskrivning

Riktade hälsosamtal

Regionstyrelsen beslutade under 2020 att *”i linje med primärvårdens uppdrag att arbeta hälsobefrämjande ska Hälsosamtal införas från 2021. Det blir ett viktigt inslag i det sjukdomsförebyggande arbetet, för tidig upptäckt av sjukdom och som en åtgärd som kan bidra till jämlik hälsa i befolkningen.”*

Vaccinationsmottagningen på Campus har under lugnare perioder möjlighet att avlasta hälsocentraler med att utföra de riktade hälsosamtalen.

HLR

Det finns idag inte HLR-instruktörer (HjärtLungRäddning) i tillräcklig mängd för att kunna ombesörja behovet av årlig repetition av regionens medarbetare. Vaccinationsmottagningen på Campus har två medarbetare som är utbildade instruktörer som kan både utbilda den egna personalen samt stötta andra verksamheter så att deras personal upprätthåller kompetensen.

Övriga vacciner

Den regiondrivna primärvården har på grund av prioriteringsbehov små möjligheter att erbjuda vaccinationer utöver barnhälsovårdsprogrammet och akuta insatser, till exempel stelkrampsvaccin vid skada.

Vaccinationsmottagningen på Campus har from hösten 2023 möjlighet att erbjuda befolkningen alla säsongvacciner såsom covid-19, säsongsinfluensa, pneumokocker och RS-virus (om det blir ett beslut om rekommendation från Folkhälsomyndigheten) samt säsongsinfluensa till riskbarn. Dessutom kan man erbjuda vaccin mot TBE (fästingburen hjärninflammation), bältros och Hepatit A och B. Detta är en stor efterfrågan i befolkningen och skulle innebära en bättre tillgänglighet och service till våra invånare.

4 Kostnader och intäkter

RESULTAT VACCINATIONSMOTTAGNINGEN			
	tkr		
INTÄKTER	2023*	2022	2021
Patientavgifter	400	639	166
Försäljning medicinska tjänster	481	0	0
Bidrag HPV/HKS	3 524	524	0
SUMMA INTÄKTER	4 405	1 163	166
KOSTNADER	2023*	2022	2021
Personalkostnader	-6 450	-13 703	-18 259
Vaccinkostnader (ej covidvaccin)	-2 500	-3 444	-2 325
Lokalkostnader	-649	-825	-1 302
Annonsering	-90	-200	0
Övriga kostnader	-182	-536	-448
SUMMA KOSTNADER	-9 871	-18 708	-22 334
RESULTAT	-5 466	-17 544	-22 500
* inkl prognos för aug-dec 2023			

Kostnader

Sedan starten i februari 2021, då ett stort antal medarbetare krävdes för massvaccinering, har Vaccinationsmottagningen på Campus anpassat sig och minskat både antalet medarbetare och lokalyta.

Samtliga kostnader, förutom lokalhyra på 649.000 kr, kommer att kvarstå vid en eventuell avveckling av Vaccinationsmottagningen på Campus.

Intäkter

Vaccinationsmottagningen på Campus arbetar hela tiden för att själva finansiera delar av verksamheten samtidigt som vi bedriver bra vård för befolkningen.

TBE-, Bältros- och Hepatitvacciner mm – Patienten betalar avgifter enligt regionens regelverk, t ex besöksavgift på 300 kr samt avgift för själva vaccinet, bedömningen är att timlönen för personalen täcks av det då flera personer kan vaccineras på kort tid.

Verksamheten räknar med att kunna administrera ca 30 st TBE-injektioner per dag under ca 30 dagar per år, vilket t ex genererar ger intäkt på ca 270 tkr och räknar med att kunna administrera ca 8 st Hepatit A/B i veckan under ca 20 veckor per år vilket ger en intäkt på ca 64 tkr.

Intäkter för bältrosvaccin är svårt att beräkna då det förmodligen kommer att ingå i det nationella vaccinationsprogrammet för äldre som finns som förslag. [Utredningar om nationella vaccinationsprogram – Folkhälsomyndigheten \(folkhalsomyndigheten.se\)](#)

Riktade hälsosamtal - ordinarie hälsocentral står för provtagningskostnad och får också intäkten men personalen på Vaccinationsmottagningen utför samtalen, vilket innebär att lönekostnaden för medarbetaren på Vaccinationsmottagningen på Campus omkonteras till aktuell hälsocentral. Detta bidrar till ökade intäkter till primärvården då varje samtal ersätts av hälsovalet med 1150 kr. Bedömningen är att verksamheten ska kunna genomföra ca 200 hälsosamtal/år det innebär en minskad kostnad för Vaccinationsmottagningen med 130 tkr per år.

HLR – två medarbetare på Vaccinationsmottagningen är HLR-instruktörer och kan lånas ut till andra verksamheter, vilket innebär att lönekostnaden för dessa kan omkonteras med ca 1 dag per månad, det motsvarar en minskad kostnad med ca 60 tkr per år.

Körkortsmottagning +45år - ersättning med 1000 kr/intyg (förutom en kostnad per prov för p-glukos med ca 20 kr.) Verksamheten beräknar kunna utföra 120 intyg per år vilket ger en intäkt på ca 120 tkr

HPV och HKS - löner täcks för 50% sjuksköterska på HPV under 2023 och 2026 samt för 50% sjuksköterska + 50% undersköterska på HKS.

5 Konsekvenser

Konsekvenser vid en eventuell avveckling av Vaccinationsmottagningen på Campus

Bedömningen är att den största konsekvensen vid en eventuell avveckling av Vaccinationsmottagningen på Campus kommer att bli en bristande samordning gällande vaccinationer till såväl vuxna som riskbarn och framför allt till sköra äldre. Den bristande samordningen kommer att leda till att det inte kommer att finnas någon funktion som håller ihop arbetet med att samordna inköp, distribution, lagerhållning, rutiner och riktlinjer, information och patientsäkerhetsarbete. Bedömningen är att detta riskerar att leda till en minskad vaccinationstäckning, vilket i sin tur kan riskera att leda till att fler insjuknar med allvarlig sjukdom och risk för förtidig död. I förlängningen kan det leda till ökad belastning på sjukvård, i form av ökat antal besök på akutmottagningen, ökat antal ambulanstransporter och ökat antal inläggningar på infektionsavdelning och intensivvårdsavdelning. En god vaccinationstäckning innebär betydligt minskade kostnader för sjukhusvård och minskad risk för komplikationer. För en bra vaccinationstäckning krävs:

- God planering
- Bra tillgänglighet
- Information i flera etapper under säsongen
- IT-stöd
- Uppföljning i form av statistik och ytterligare åtgärder
- Distributionskedja av vaccin
- Samarbete inom regionen och med berörda myndigheter
- Nationella nätverk
- Personalresurser
- Uppdaterade och tydliga rutiner/riktlinjer
- Samverkansavtal

Konsekvenser för patienten/invånaren

För invånare skulle en eventuell avveckling av Vaccinationsmottagningen på Campus innebära en rad försämringar.

Tillgängligheten kommer att minska då varje hälsocentral för sig har svårt att nå den goda tillgänglighet som idag finns på Vaccinationsmottagningen på Campus. Hälsocentralerna har begränsat med resurser både personalmässigt och lokalmässigt. Detta i sin tur riskerar att leda till ojämlik vård och ökad risk för svår sjukdom och dödsfall hos invånarna.

Invånare som besöker hälsocentralerna av andra anledningar kommer att få vänta längre, både på sitt mottagningsbesök och i telefonkö, då personalen är upptagen med att vaccinera.

Invånaren kommer att få svårare att få information om vaccinfrågor om det centrala kompetenscentrum som Vaccinationsmottagningen är försvinner. Patientsäkerheten riskerar att försämrats då ingen har ett centralt ansvar för att till exempel utreda avvikelser och samordna utbildningsinsatser för ny personal.

Det pågår för närvarande nationell utredning gällande införande av ytterligare vaccinationer i nationella vaccinationsprogram såsom vaccin mot RS-infektion och vaccin mot bältros. Det finns en klar risk att det tar längre tid för region Jämtland Härjedalen att införa nya vacciner i nationella program då detta kräver resurser för planering, information och samverkan vilket saknas på varje enskild hälsocentral.

Beredskapen för att skala upp verksamheten minskar betydligt och därmed blir det svårare att hantera nya och ökande vaccinationsbehov av länets invånare vid en eventuell avveckling av Vaccinationsmottagningen på Campus.

En eventuell avveckling av Vaccinationsmottagningen på Campus skulle också kunna innebära att regionen får svårigheter att följa **Hälso- och sjukvårdslagen (2017:30)**;

Utifrån de ökade krav på vaccination av befolkningen är bedömningen att det är nödvändigt med en samordning av vaccinationerna till invånarna och utan samordningen är risken att vår region inte att nå den vaccinationstäckning som rekommenderas i riket. Bedömningen är att Vaccinationsmottagningens insatser till stor del förklarar att region Jämtland Härjedalen närmast sig rikssnittet för vaccinationstäckning gällande covid-19, influensa och pneumokocker.

Vaccinationsmottagningen på Campus har god tillgänglighet för befolkning, dels genom en lokal som är lättillgänglig och dels genom goda

parkeringsmöjligheter och bussförbindelser. Förutom det har verksamheten generösa öppettider och telefontider, samt möjlighet att boka tid via webbtidbok. Det finns också möjlighet till en uppskalning av verksamheten i händelse av nytt behov av massvaccinering.

Bedömningen är att den tillgängligheten kommer att bli svårare att upprätthålla vid en avveckling av Vaccinationsmottagningen på Campus.

Konsekvenser för hälsocentralerna

Vid en avveckling av Vaccinationsmottagningen på Campus kommer primärvården i framför allt Östersunds kommun bli tvungna att ta över all vaccinering av sina listade patienter (influensa, covid-19 och pneumokocker) Det kommer att leda till behov av större lager vaccin för dem som har många listade samt lager för att förse kommunen med sporadiska doser till hemsjukvården och planera för kyld leverans av vaccinförpackningar till SÄBO samt följa upp att de vaccinerat sina boende.

Det är en stor risk att vaccinering av våra mest sköra äldre kommer att försämrats vid en avveckling av Vaccinationsmottagningen på Campus då många olika enheter blir inblandade i information och den praktiska hanteringen av vaccin

I de lokaler som hälsocentralerna är belägna kan i nuläget massvaccinering inte bedrivas parallellt med övrig verksamhet. Övrig mottagningsverksamhet kommer att behöva ställas in eller flyttas.

Hälsocentralerna kommer att behöva avsätta tid för att dokumentera doser giva i kommunal sjukvård.

Hälsocentralerna kommer att behöva öka bemanningen, under toppar då stora mängder vaccin ska ges.

Hälsocentralerna kommer att ha sämre tillgänglighet för övriga patientbesök under delar av året samt sämre telefontillgänglighet till följd av att fler invånare behöver ringa sin hälsocentral för att få svar på frågor rörande vaccin. Detta i sin tur leder till att vi inte når kraven i bestämmelserna gällande vårdgaranti och därmed går miste om statliga pengar.

Det blir också en ökad belastning på hälsocentralernas distriktssköterskor att hålla sig uppdaterade kring allt som rör vaccin samt att ordinarie arbete behöver avbrytas för att till exempel leverera vaccin till säbo-sjuksköterska.

De behöver följa upp och åtgärda de avvikelser som noteras runt vaccinering De behöver kommunicera med ansvariga MAS (Medicinskt Ansvarig Sjuksköterska i kommunen) och med enhetschefer i kommunal vård inför och under vaccinationstoppar

De behöver planera för och vaccinera boende på LSS-boende.

Det kommer att bli en ökad kassation av doser då hela flerdos-förpackningen riskerar att inte kunna förbrukas.

De stordriftsfördelar som en central vaccinationsmottagning medför har visat sig vara ett effektivt sätt att utnyttja de begränsade resurser som står till buds.

Konsekvenser för Smittskydd

Medarbetarna på Vaccinationsmottagningen på Campus fungerar idag som kompetensstöd till övriga primärvården samt kommunens personal inom hemsjukvård och SÄBO. De kan besvara frågor och hjälpa till med information och utbildning. En utbildning har skapats av medarbetarna på Vaccinationsmottagningen på Campus för att höja patientsäkerheten vid vaccinering.

En av medarbetarna på Vaccinationsmottagningen fungerar som vaccinsamordnare och ansvarar för all planering i nära samverkan med Smittskydd.

Rollen som vaccinsamordnare skulle behöva flyttas till annan verksamhet, förslagsvis Smittskydd, vid en eventuell avveckling och kompetensstödet skulle upphöra vid en avveckling. Det skulle innebära att Smittskydd ensamt får ta ansvar för nationella möten, strategiska möten med IT och Kommunikation för att planera åtgärder och information till befolkningen samt möten med primärvårdens vaccinsamordnare och chefer inom kommunerna 1-4 gånger per månad för att tillhandahålla information. Smittskydd skulle också behöva avsätta resurser att svara på frågor från vaccinerande enheter.

Smittskydd har historiskt haft samordnande ansvar gällande exempelvis säsongsinfluensavaccinering. Utvecklingen har snabbt förändrats där fler typer av vaccin ges till en större befolkningsgrupp. Detta leder till betydligt större krav på samordning, planering och informationsutbyte med verksamheterna, en kapacitet och kunskap som Smittskyddsensheten själva inte har. Just vaccinationsmottagningens stora kontaktverk gentemot vård- och omsorgsverksamheten i länet är en av de viktiga framgångsfaktorerna i de senaste tre årens lyckade vaccinationsarbete. Allt detta skulle upphöra vid en eventuell avveckling av Vaccinationsmottagningen på Campus.

Vaccinationsmottagningen på Campus arbetar för att ge service till invånarna på många sätt. Verksamheten har förutom att vaccinerat i lokalen på Campus, genomfört vaccinationer i olika publika miljöer, på sjukhuset, på kommunens Mötesplatser, på gågatan i Östersund, samt i samband med evenemang med flera. Vaccinationer har genomförts på olika platser bland annat i Torvalla, för att där nå utlandsfödda i större utsträckning.

Vaccinationsmottagningen på Campus har också haft uppsökande verksamhet för att nå invånare i samhällets utkant, samt hembesök och vaccinerat på SÄBO. Bedömningen är att en eventuell avveckling av Vaccinationsmottagningen på Campus skulle få till konsekvens att dessa

insatser riskerar att utebli alternativt överföras till annan verksamhet, förslagsvis Smittskydd alternativt primärvården.

Vaccinationsmottagningen på Campus är samordnande för hela länets distribution av vaccin mot influensa, pneumokocker och covid. Som en konsekvens av en eventuell avveckling riskerar denna samordning utebli vilket bedöms innebära att vaccinationstäckningen för de mest sköra invånarna kommer att bli sämre.

Konsekvenser för område Kvinna

HPV-projektet behöver flyttas till annan verksamhet, förslagsvis Område Kvinna

HSK -kallelsekansli behöver flyttas till annan verksamhet, förslagsvis Område Kvinna.

Konsekvenser för Läkemiddelsenheten

Beställning, lagerhållning och distribuering av vaccin samt övervakning för de kylskåp där vaccinerna förvaras, inklusive kvälls-natt- och helgjour om larmet går, behöver flyttas till annan verksamhet, förslagsvis Läkemiddelsenheten.

De behöver också ansvara för IT-uppdateringar när nya vacciner kommer samt hantera felregistreringar och avvikelser gällande utgångsdatum.

Läkemiddelsenheten kommer också att behöva ansvara för hantering av kylklampar samt omdirigering av vaccin om brist uppstår på enskild hälsocentral

Konsekvenser för Barn- och ungdomsmedicin samt

Lungmottagningen

Vaccinationsmottagningen på Campus har övertagit ansvar och vaccinerar barn med en förhöjd risk för svår komplikation av en influensasjukdom.

Detta behöver flyttas till annan verksamhet vid en eventuell avveckling, förslagsvis Barn- och ungdomsmedicin eller primärvården.

Vaccination mot Covid-19 av individer under 16 år behöva flyttas till annan verksamhet, förslagsvis Barn- och ungdomskliniken eller primärvården.

Vaccination av överkänsliga patienter sköts idag av

Vaccinationsmottagningen på Campus. Detta behöver vid en eventuell avveckling flyttas till annan verksamhet, förslagsvis Lungmottagningen

Ökade kostnader/minskade intäkter vid en eventuell avveckling

Kostnader som riskerar att öka vid en eventuell avveckling av Vaccinationsmottagningen på Campus

Ökade lönekostnader per hälsocentral

Ökade lönekostnader för Smittskydd, Läkemedelsenheten och Barn-och ungdomsmedicin

Risk för ökat behov av inhyrd personal

Risk för ökade kostnader relaterat till ökad belastning på övrig hälso- och sjukvård i form av till exempel ambulanstransporter och inläggning på infektionsavdelning och intensivvårdsavdelning.

Hälsocentralerna kommer att ha sämre tillgänglighet för övriga patientbesök under delar av året samt sämre telefontillgänglighet till följd av att fler invånare behöver ringa sin hälsocentral för att få svar på frågor rörande vaccin. Detta i sin tur leder till att vi inte når kraven i bestämmelserna gällande vårdgaranti och därmed går miste om statliga pengar.

Kostnader som kvarstår vid en eventuell avveckling av Vaccinationsmottagningen på Campus

Vaccinsamordnare

Vaccin (inköp, lagerhållning)

Arbetskostnad vid vaccinering

Uteblivna intäkter (resevacciner, körkortssintyg, riktade hälsosamtal)

Hyra av lokal vid vaccinationstoppar

6 Slutsatser och rekommendationer

I rapporten framkommer tydliga risker associerade med det föreslagna beslutet att stänga Vaccinationsmottagningen på Campus.

- avsaknad av en välkoordinerad vaccinationsstruktur
- brist på samordning av inköp av vaccin, distribution och lagerhantering
- kompetensförlust med försämring av informationsutbyte med vård- och omsorgsverksamhet gällande rutiner, riktlinjer, och patientsäkerhetsåtgärder
- drastiskt minskad beredskap att hantera förändringar i vaccinationsplanering
- minskat personellt stöd i länets vaccinationsarbete såväl inom vård- som omsorgsverksamhet

Vår gemensamma bedömning är att om Vaccinationsmottagningen på Campus avvecklas, kommer den mest påtagliga konsekvensen att vara avsaknaden av en välkoordinerad vaccinationsstruktur, särskilt för vuxna och särskilt äldre personer som är sårbara. Bristen på samordning kommer att resultera i avsaknad av en enhetlig funktion som samordnar inköp, distribution, lagerhantering, rutiner, riktlinjer, informationsutbyte och patientsäkerhetsåtgärder. Förmågan att hantera förändringar och omplanering av vacciner kommer att drastiskt minska.

En farhåga är att detta kommer att leda till minskad vaccinationstäckning, vilket i sin tur ökar risken för fler allvarliga sjukdomsfall och potentiellt förtidig död. Som följd av detta kan sjukvårdssystemet belastas ytterligare med ökad efterfrågan på akutvård, fler ambulanstransporter och ökat antal inläggningar på infektionsavdelning och intensivvårdsavdelning.

Baserat på den här rapporten är vår rekommendation att Hälso- och sjukvårdsnämnden inte går vidare med beslutet att avveckla Vaccinationsmottagningen på Campus. De identifierade riskerna är av sådan vikt att det är kritiskt att upprätthålla en strukturerad och koordinerad vaccinationsverksamhet för att skydda den allmänna hälsan och minimera eventuella negativa konsekvenser för samhället och vården som helhet.

Åtgärder som måste vidtas vid en eventuell avveckling av Vaccinationsmottagningen på Campus

- Verksamhet med ansvar för vaccinationssamordning, informations spridning och transportplanering till hälsovalsenheter samt kommuner, kommunikationsplanering gentemot allmänheten, administration omkring införande av nya vaccinationsprogram, övervakning av avvikelser och biverkningsmönster behöver utses. Ekonomisk omfördelning från nuvarande enhet kan ske, men om intäkter faller bort behövs ekonomiskt tillskott.
- Centralt vaccinlager på annan plats än dagens Vaccinationsmottagning för omfördelning mellan hälsocentraler och kommuner kan behöva inrättas. Ekonomisk omfördelning från nuvarande enhet kan ske, men om intäkter faller bort behövs ekonomiskt tillskott.
- Verksamhet med ansvar för HPV-projekt och kallelsesystem för livmoderhalsprovtagning behöver utses. Ekonomisk omfördelning från nuvarande enhet kan ske, men om intäkter faller bort behövs ekonomiskt tillskott.
- Kompetensutveckling för vaccinatörer behöver säkerställas på samtliga hälsocentraler och i samverkan med kommunernas hälso- och sjukvård.
- Hälsocentralerna behöver dimensionera vaccinationsverksamheten så att den uppnådda ökade vaccinationstäckningen av samtliga tillgängliga vaccin bibehålls och att kommunikation gentemot medborgarna fortlöper. Verksamheten behöver samordnas och planeras för att undvika att vacciner i flerdosförpackningar kasseras. Resurser för utlämning av vaccin till kommunernas hälso- och sjukvård måste säkerställas. Ekonomisk stimulans kan krävas inledningsvis och därefter behöver hanteringen troligen införlivas i hälsovalet så att risk för regionala skillnader minskar.
- Säkerställa att kompetens för att fördela vaccin jämnt vid en eventuell bristsituation

Utifrån denna rapport är vår rekommendation att Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar att inte gå vidare med avveckling av Vaccinationsmottagningen på Campus.